

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2295

Vragen van het lid **Ellian** (VVD) aan de Ministers van Justitie en Veiligheid en van Buitenlandse Zaken over *het voorkomen van een moordaanslag op een Iraanse dissident in Nederland* (ingezonden 1 juli 2024).

Antwoord van Minister **Van Weel** (Justitie en Veiligheid), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 19 augustus 2024). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2209.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Vrees voor Iraans doodseskader in Nederland: «Huurmoordenaars ingezet om critici te executeren»¹ en «Aanslag op Iraanse activiteiten in Nederland mogelijk voorkomen?»²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Waarom schreef u in antwoord op schriftelijke vragen op 22 maart 2024 dat Nederland niet betrokken is bij het opsporingsonderzoek naar de moordaanslag op de Spaanse politicus van Iraanse origine Alejo Vidal-Quadra, terwijl de hoofdverdachte Mehrez A. inmiddels in Nederland is aangehouden?³

Antwoord 2

Zoals aangegeven in de antwoorden op uw schriftelijke vragen op 22 maart 2024 waren de Nederlandse opsporingsautoriteiten niet betrokken bij het onderzoek naar de aanslag op de Spaanse politicus Alejo Vidal-Quadra.

¹ Telegraaf, 26 juni 2024, Vrees voor Iraans doodseskader in Nederland: »Huurmoordenaars ingezet om critici te executeren» (www.telegraaf.nl/nieuws/1818520893/vrees-voor-iraans-doodseskader-in-nederland-huurmoordenaars-ingezet-om-critici-te-executeren#:~:text=Na%20de%20mislukte%20aanslag%20op,een%2C%20mogelijk%2C%20sinister%20complot.).

² AD, 26 juni 2024, Politie verijdelde in Haarlem mogelijk aanslag op Iraanse activist, doelwit «sliep een maand niet» (www.ad.nl/binnenland/politie-verijdelde-in-haarlem-mogelijk-aanslag-op-iraanse-activist-doelwit-sliep-een-maand-niet~a147c4b6/#:~:text=LightRocket%20via%20Gett-,Aanslag%20op%20Iraanse%20activist%20in%20Nederland%20mogelijk%20voorkomen%2C%20doelwit%20%27sliep,het%20voorbereiden%20van%20een%20liquidatie.).

³ Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2023–2024, nr. 1301

Zoals het Openbaar Ministerie bekend heeft gemaakt op 26 juni 2024 zijn op 6 juni 2024 twee mannen aangehouden die worden verdacht van het voorbereiden van de liquidatie van een in Nederland verblijvende Iraanse activist en journalist. Het Openbaar Ministerie is toen een strafrechtelijk onderzoek gestart. Een van de twee aangehouden mannen bleek vervolgens eveneens te worden verdacht van een poging tot liquidatie op de Spaanse politicus Alejo Vidal-Quadra.

Vraag 3

In hoeverre wordt actief ingezet op het blootleggen van de rol van het Iraanse regime in zowel de mislukte moordaanslag in Spanje op Alejo Vidal-Quadra als de verijdelde moordaanslag in Nederland op Siamak Tadayon Tahmasbi?

Antwoord 3

Ik kan niet verder ingaan op de details van een lopend strafrechtelijk onderzoek omdat dit het lopende onderzoek zou kunnen schaden.

Vraag 4

Wat vindt u van de samenwerking die het Iraanse regime aangaat met criminelen in diverse landen, waaronder Nederland, om dissidenten te vermoorden?

Antwoord 4

Het kabinet vindt ongewenste buitenlandse inmenging in onze vrije en open maatschappij volstrekt onwenselijk en niet acceptabel. Burgers in Nederland moeten in vrijheid kunnen leven en hun eigen keuzes maken, zonder door autoriteiten van derde landen in die keuzes te worden beperkt. Sinds 2018 hanteert het kabinet daarom een aanpak tegen ongewenste buitenlandse inmenging, bestaande uit drie sporen: te weten het diplomatieke spoor, het weerbaarheidsspoor en het bestuurlijk/strafrechtelijke spoor.⁴ Voor zover de conclusie zou kunnen worden getrokken dat een statelijke actor de samenwerking aangaat met criminelen in diverse landen, ziet het kabinet dergelijke vijandige acties als een onacceptabele schending van de Nederlandse soevereiniteit en/of de soevereiniteit van derde landen.

Vraag 5

Welke risico's lopen Iraanse dissidenten op dit moment in Nederland?

Antwoord 5

Het kabinet is zich terdege bewust van de dreiging tegen Iraanse dissidenten. Zoals ook in het Dreigingsbeeld Statelijke Actoren 2 en het jaarverslag van AIVD 2023 is geconstateerd, ontplooit Iran uiteenlopende inlichtingen- en beïnvloedingsactiviteiten, onder meer gericht op hun diaspora in Nederland. In hetzelfde Dreigingsbeeld Statelijke Actoren is beschreven dat opposanten van autoritaire regimes, bijvoorbeeld dissidenten en critici, een verhoogd risico lopen om geïntimideerd, bedreigd, gearresteerd of vervolgd te worden. Daarnaast is opgemerkt dat sommige statelijke actoren eveneens bereid zijn om opposanten in het buitenland te ontvoeren of om geweld tegen hen te gebruiken, of in het uiterste geval liquidaties uit te voeren. In algemene zin kan ik zeggen dat waar het de fysieke veiligheid van individuele personen betreft en nodig wordt geacht op basis van actuele dreigingsinformatie, beveiligingsmaatregelen kunnen worden getroffen. Ook hier geldt dat het kabinet zich niet in het openbaar uitspreekt over dergelijke informatie.

Vraag 6

Is de aanhouding van Mehrez A. en het voorkomen van een moordaanslag in Nederland, nu eindelijk voldoende om de Iraanse Revolutionaire Garde op de Europese terreurlijst te plaatsen? Zo ja/nee, waarom?

⁴ Kamerstuk 30 821 nr. 180

Antwoord 6

Ik kan niet ingaan op een lopend strafrechtelijk onderzoek. Wel kan ik zeggen, zoals uw Kamer bekend, dat het kabinet voorstander is van het plaatsen van het IRGC op de EU terrorisme-sanctielijst. Nederland staat hierover in nauw contact met andere lidstaten. Hierover is in Europees verband echter (nog) geen consensus.